

[Начало](#) > [Обучение, Съдебни Мрежи И Агенции](#) > [Romania](#)

Първоначално обучение на съдии и прокурори в Европейския съюз

Съдържание,
предоставено от
Румъния

Румъния

Общо описание

Първоначалното обучение на съдиите и прокурорите се извършва от Националния институт на магистратурата (НИМ) и е задължително за стажантите в съдебната система. Броят на наличните места се определя ежегодно от Висшия магистратски съвет (ВМС) въз основа на нуждите на съдебната власт. През 2021 г. бяха налични 300 места, от които 175 за съдии и 125 за прокурори, като конкурсът продължава и понастоящем.

По закон първоначалното обучение продължава две години, но едва в края на първата година от обучението стажантите в съдебната система избират своята професия — съдия или прокурор. Това означава, че през първата година първоначалното обучение е с общ характер, тъй като всички стажанти в съдебната система следват едни и същи учебни програми и преминават през един и същ процес на оценяване, независимо от бъдещата им професия. През втората година от обучението на стажантите в съдебната система се провежда специализирано обучение, главно в съдилищата и прокуратурите, в зависимост от техния избор.

Националният институт на магистратурата е професионална школа, а не продължение на университетското обучение. Поради това първоначалното обучение в рамките на НИМ се отнася главно до приложните умения, а не само до познаването на законовите разпоредби/текстове.

Ето защо стажантите в съдебната система са обучените, така че да знаят например как да провеждат изслушване на етапа на съдебно/наказателно преследване, да разглеждат представените от страните в съда доказателства, да разбират психологията на различните видове страни по делото, да анализират лесно преписка и да изготвят решение или друг правораздавателен акт.

Достъп до първоначалното обучение

Достъпът до първоначалното обучение се предоставя изключително чрез конкурс за прием на НИМ, който се организира от ВМС чрез НИМ и се основава на професионална компетентност, умения и добра репутация.

Конкурсът за прием на НИМ е предназначен за завършили бакалавърска степен по право, независимо от тяхната възраст или предишен професионален опит, и включва 4 етапа:

- изпит за проверка на правните познания чрез тест с въпроси с избор между няколко отговора, чиято цел е да се извърши обективен и ефективен първи подбор;
- писмен изпит, целящ да се оцени способността за обработване и съпоставяне на информация, за тълкуване и прилагане на закона, за писмено аргументиране, доказване на логично и правилно излагане на мотиви;
- психологически изпит, състоящ се от писмен тест и събеседване, за да се установи дали кандидатите са психологически способни да упражняват професията;
- устен изпит, състоящ се от събеседване, по време на което се проверяват не само знанията, но и

уменията, способностите, мотивацията и човешките качества на кандидатите за такава професия.

Приетите кандидати придобиват качеството на стажанти в съдебната система и следват програмата за първоначално обучение на НИМ, която приключва с изпит за завършване на НИМ.

Няма алтернативни начини за достъп до първоначалното обучение. Дадено лице може обаче да се присъедини към редиците на магистратурата и по следните начини:

- чрез конкурс за прием в магистратура, който се организира от ВМС чрез НИМ — предназначен е за лица с юридическо образование и най-малко 5 години стаж на определени юридически длъжности, предвидени в закона. Приетите кандидати придобиват качеството съдия или прокурор и са задължени да преминат 6-месечен курс за професионално обучение в НИМ;
- без конкурс или изпит, в рамките на провеждана от ВМС процедура — за лица, заемали длъжността съдия, прокурор или помощник-магистрат най-малко 10 години и прекратили дейността си по причини, които не са по тяхна вина, с цел заемане на свободни длъжности в съдилищата и прокуратурите.

Формат и съдържание на първоначалното обучение

Първоначалното обучение на стажантите в съдебната система се провежда в рамките на две години, като първата година е посветена на теоретично и практическо обучение чрез курсове и семинари, провеждани в Института, а втората година — основно на стажове в съдилища и прокуратури.

Програмата за първоначално обучение се одобрява ежегодно от Пленума на Висшия магистратски съвет по предложение на Националния институт на магистратурата, който изготвя тази програма и я представя за анализ на Педагогическия съвет и на Научния съвет.

Учебните програми за първата година включват областите на обучение, броя на курсовете и семинарите, свързани с всяка област, както и методиката на оценяване. В учебните програми за втората година се предвиждат стажовете за практическо обучение.

Обучението на стажантите в съдебната система се извършва от обучаващите служители на Института, които обикновено се избират измежду действащите съдии и прокурори. Командираните в Националния институт на магистратурата обучители на пълен работен ден и сътрудническите обучители са организирани в отдели според областите на обучение, в които са специализирани.

Обучителите разработват свързаната с всяка област учебна програма, която включва темите и подтемите, броя на часовете, разпределени за всяка от тях, методиката на обучението, както и подробности относно оценяването на стажантите в съдебната система.

Координаторите на практиката са съдии и прокурори от съдилища и прокуратури, които ръководят дейността, специфична за практическото обучение през втората година.

Първа година на обучение

- Дейността на стажантите в съдебната система, които са организирани в групи от 15—17 души, се осъществява основно в централата на НИМ, където те посещават курсове и семинари, предвидени в програмата за първоначално обучение, с цел да разширят правните си знания и да развият специфични за професията съдия и прокурор умения. Обучението по право в НИМ е предимно практическо, като се възпроизвеждат, доколкото е възможно, реалните условия, в които магистратът осъществява своята дейност. Състои се от казуси, провеждани в малки групи, под ръководството на практикуващите юристи, изготвили документите. Семинарите включват и практически дейности, като например разглеждане на досиета, изготвяне на процесуални документи и симулирани последователности.
- Изучаването на основните области (съответно гражданско право и гражданско процесуално право, наказателно право и наказателно-процесуално право) е от съществено значение в учебните програми през първата година на обучение, като се има предвид, че дейността на съдията/прокурора се основава на значителна степен на знания, специфични за тези области.
- Освен основните области на правото стажантите в съдебната система изучават и

административно право, съдебни спорове със специалисти, семейно право, криминалистика, конституционно право, право на ЕС, права на човека.

- Програмата за обучение включва както правни, така и неюридически умения, групирани в сбор от дисциплини, посветени на социално-хуманитарните науки, които разглеждат теми, свързани с психология, комуникация и личностно развитие, социология, критично мислене. Изучаването на чужди езици има за цел и да се придобият знания и да развитият неюридически умения, свързани с упражняването на професията. Важен компонент от програмата за първоначално обучение е изучаването на професионална етика и деонтология, като целта на този предмет е да се установят и придобият поведенчески и морални стандарти, специфични за длъжността съдия/прокурор, както при упражняването на професията, така и във връзка с обществото, съгласно вътрешни и международни правила.

След завършване на първата година на обучение, стажантите в съдебната система избират длъжността съдия или прокурор, според класирането си и според броя на наличните длъжности, определени от Висшия магистратски съвет.

Втора година на обучение

- За да развият необходимите специфични за професията умения, придобити през първата година на обучение, но и за да се запознаят с бъдещата професионална среда, стажантите в съдебната система осъществяват своята дейност предимно в съдилищата и прокуратурите. Те се напътстват от преподаватели/координатори на практиката (съдии и прокурори), които са длъжни да гарантират, че стажантите участват във всички съответни дейности в рамките на съда и прокуратурата. Преподавателите/координаторите на практиката са част от обучаващия персонал/персонала на НИМ.
- Освен това стажантите в съдебната система преминават стаж в адвокатски кантори, нотариални кантори, кантори на съдебни изпълнители. Те извършват и практическа дейност в рамките на отдели за пробация, полицейски управления и места за лишаване от свобода. Целта на тези стажове е стажантите да придобият обща представа за съдебната система, както и да се запознаят с реалностите на други юридически професии, за да могат да установят ефективно и ползотворно сътрудничество в бъдещия си професионален живот.

По време на първоначалното си обучение стажантите в съдебната система имат възможност да се запознаят с общоевропейското правно пространство, като участват в обмени, организирани в рамките на компонента AIAKOS на програмата за обмен, в състезанието THEMIS на съдебните училища, както и чрез участие в летни училища, насочени към развиване и усъвършенстване на специфичните за магистърската професия умения и компетентности, лингвистиката и др.

Прекратяване на процеса на първоначално обучение и квалификация

След завършване на предоставяната от НИМ програма за първоначално обучение, стажантите в съдебната система се явяват на изпит за завършване, с който се оценяват придобитите знания, умения и способности, необходими за изпълнение на длъжността съдия или прокурор.

Той се състои от писмени тестове по предметите гражданско право и гражданско процесуално право, наказателно право и наказателно-процесуално право, етика и съдебна организация.

Успешното полагане на този изпит гарантира на завършилите НИМ качеството на младши съдии и младши прокурори, като според класирането си те избират съдилищата и прокуратурите, в които да започнат професионалната си кариера.

След изпитателен срок от една година младшите съдии и прокурори трябва да положат изпит за правоспособност, за да станат старши/постоянни съдии и прокурори. В рамките на този изпит се оценяват теоретичните и практическите познания чрез писмени и устни изпити. Успешните младши съдии и прокурори се назначават от президента на държавата за старши съдии и прокурори.

Една от основните цели на началното обучение в НИМ е на бъдещите магистрати да се предостави цялостно начално обучение и да им се помогне да обогатят знанията си във възможно най-много клонове на правото. Целта по отношение на европейската и международната отвореност на правото се

постига непрекъснато чрез обучителни сесии по правото на ЕС, ЕКПЧ и европейските правни концепции, чрез въвеждане в учебната програма на нови елементи от сравнителното право, както и чрез изготвяне на програми за сътрудничество с европейски институции, отговорни за обучение на съдии и прокурори, и с други европейски съдебни институции.

■ Последна актуализация: 21/05/2026

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.